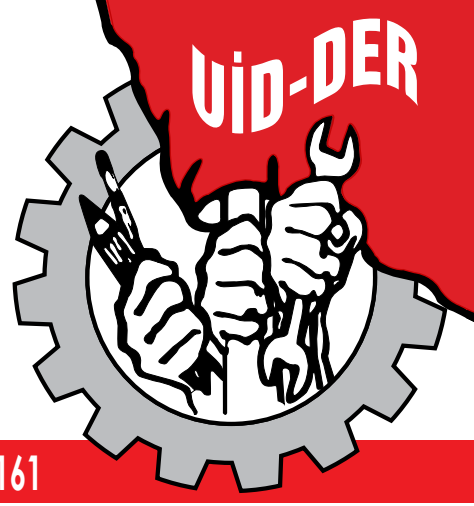

Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Ağustos 2021 • No: 161

Tüm Toplumsal Sorunların Kaynağı

SÖMÜRÜ DÜZENİDİR!

Orman yangınlarının durdurulamaması ve bir felakete dönüşmesinin nedeni küresel iklim değişikliği değil, yangınları söndürmek üzere yeterince önlem alınmamasıdır. Keza Kastamonu Bozkurt'u yutan gerçekte sel değil, selin bir yıkıma dönüşmesine yol açan tedbirsizliktir.

Bir yanda göz göre göre bir felakete dönüşen orman yangınları ve seller, öte yanda bardı arkası kesilmeyen göç dalgası ve büyüyen göçmen sorunu. Her geçen gün gözümüzü yeni bir belirsizliğe açıyoruz ve ülkedeki sorunlar yumağı daha da büyüyor. İşçi Dayanışması'nın iki ay önceki sayısında (159) şunları yazmıştık: "Öyle zamanlar gelir ki siyasal ve toplumsal alanda yaşananları anlatmakta kavramlar kifayetsiz kalır, olup biteni tam olarak açıklamaya yetmez. Bugün Türkiye'de olan da budur. Yolsuzluk, rüşvet, para ve mevki üzerine kurulu kirli ilişkiler, yozlaşma ve çürüme iktidar koalisyonunun tüm katmanlarını/hücrelerini sarmış durumda. Kirli ilişkilerin nasıl bir boyut aldığını anlatmak için haklı olarak «lağım patlaması» benzetmesi yapmak zorunda kalıyoruz." Bu satırlara konu olan koşullar ve sorunlar ortadan kalkmadı. Dipsiz bir bataklık andıran yolsuzluk ve kirli ilişkilerin odağındakiler hesap vermezken, toplumun gündemine daha can yakıcı sorunlar girdi. Ne var ki bataklık orada duruyor ve aslında yangın veya sel gibi doğa olaylarının felakete dönüşmesi ile bu bataklık arasında derin, kopmaz bir bağ var.

Doğa olaylarını felakete dönüştüren kim?

Felaketin kelime karşılığı şöyle açıklanıyor: "Büyük zarar, üzüntü ve sıkıntılara yol açan olay veya durum, yıkım, bela." Peki, bu yıkım ve belanın sorumlusu yangın veya sel gibi doğa olayları mı yoksa sermayenin açgözlülüğü ve siyasi iktidarın umursamazlığı

mı? Kuşku yok ki Sibiry'a'dan Akdeniz havzasına kadar şiddetlenen orman yangınlarında, yaşanan kuraklık ve selde küresel iklim değişikliğinin etkisi var. **Fakat orman yangınlarının durdurulamaması ve bir felakete dönüşmesinin nedeni küresel iklim değişikliği değil, yangınları söndürmek üzere yeterince önlem alınmamasıdır. Keza Kastamonu Bozkurt'u yutan gerçekte sel değil, selin bir yıkıma dönüşmesine yol açan tedbirsizliktir.**

Ayrıca küresel iklim değişikliğinin kendiliğinden olmadığını, buna yol açan şeyin kapitalist üretim tarzı olduğunu altını çizelim. **Bu düzende üretimin hedefi ve mantığı insanlara yararlı, kaliteli ve uzun vadeli ürünler üretmek değil, daha fazla kâr getirecek ürünler üretmektir.** İşte bugün karşı karşıya kaldığımız tüm sorunların düğüm noktası burasıdır. İnsanların fiziksel, sosyal ve manevi ihtiyaçları yaşadıkları topluma ve çağa göre değişir. Ancak insanların ihtiyaçlarının sınırsız olduğu söylemi tam bir kapitalist palavradır. Doğayı tahrip ederek zarar veren insan değil kapitalist üretimin doğasıdır. *Dolayısıyla asıl suçlu olan kapitalist egemenlerdir.* Çünkü insanı ve doğayı dikkate almadan yapılan üretim genişledikçe daha fazla metal cevherine, daha fazla petrole, gaza ve kömüre, daha fazla suya, daha fazla inşaat malzemesine ihtiyaç olur. Bu da doğanın bağrının daha fazla sökülmesi, ormanların ve bitki örtüsünün yok edilmesi, barajlar ve santaller kurulması, suların kuruması, çevrenin tahrip edilmesi anlamına gelir. Bugün küresel iklim değişikliğinin temel nedeni, kapitalizmin bu yapısıdır. Havanın ısınması, buzulların erimesi, mevsimlerin değişmesi, hortumlar ve yıkıcı sellerin oluşması ile kapitalist üretim arasında kopmaz bir bağ vardır.

Yandaş sermaye başta olmak üzere sermaye sınıfına kârlı alanlar açmak için doğanın altını üstüne getiren, dizginsiz bir açgözlülükle doğaya saldıran Türkiye'deki siyasi iktidar da küresel iklim değişikliğinin sorumlusudur. Bu yüzden "ama iklim değişikliği var" diyerek orman yangınlarında ve sel konusunda kabahatinin üzerini örtmez. İktidar orman yangınlarını söndürmek üzere değil, yanan ormanları yerleşime açıp yeni rant alanları yaratmak için hazırlık yapmıştır. Keza Bozkurt'taki selin onlarca insanın canını almasının nedeni, iktidarın doğayı talan etmesi, derelere HES yapması, dere yatağının daraltılması ve sele karşı önlem almamasıdır. Meselenin bu boyutu anlaşılıp kavranmadığı müddetçe, bu sorunlar karşısında doğru bir bakış açısı oluşturulamaz.

Göç sorununa nasıl bakmalı?

ABD emperyalizminin Afganistan'dan çekilmesi ve Taliban'ın iktidarı ele geçirmesiyle, küresel göç dalgasının bir kolunu oluşturan Afgan göçü hızlandı. Önümüzdeki

dönemde Avrupa'dan Türkiye'ye göçün yol açtığı toplumsal sorunlar daha fazla gündem olacak. Altını kalınca çizelim: Göç sorununda milliyetçi tutum karanlık bir kuyuya düşmekle eşdeğerdir ve işçilere bir yararı yoktur. **İktidarın izlediği dış politikayı sorgulamadan yalnızca göçmenleri suçlayanlar, milliyetçilik bataklığına saplanır kalırlar ve bir sonuca varamazlar.**

Gazetemizin arka sayfasında yer verdiğimiz üzere, Türkiye'de siyasi iktidarın göçün yol açtığı toplumsal sorunları çözmek gibi bir derdi yoktur. Milyonlarca göçmeni kaderine terk eden iktidar, göçmenleri tehdit ve şantaj olarak kullanıp Avrupa'dan para sızdırmaktadır. Sermaye sınıfı ise, göçmenleri iliklerine kadar sömürerek kârını katlamaktadır. Patronlar göçmenlerin sürekli suiistimal edilecek bir konumda bırakılmasından son derece memnunlar. Böylece göçmenleri kullanarak ücretleri düşürebiliyor ve kârlarına kâr katıyorlar. İşte Türkiyeli işçiler bu gerçeği görmeli ve göçmen işçilerle birlik olarak dayanışma içinde patronların karşısına dikilmelidirler! Çare göçmenlere düşman olmak değil, göçmenlerle birlikte patronlara karşı örgütlenmektir!

Diğer taraftan göçün küresel bir sorun olduğunu kavramak bir zorunluluktur. Bu sistem alabildiğine çürümüş ve çıkmaza saplanmıştır. Tam da bu yüzden göçten küresel iklim değişikliğine, salgından işsizlik ve yoksulluğa, sağlıktan eğitime kadar her alanda sürekli yeni sorunlar üreterek devasa bir yumağa dönüştürüyor. Bu nedenle, hangi ülkede yaşarsa yaşasın hiçbir emekçi, "bu sorunlar beni ilgilendirmez"

diyemez, dememelidir. "Ben ekmeğimin peşindeyim, bu büyük sorunlar beni aşar" diyen her işçi bilmelidir ki, bu sorunlardan kaçış yoktur. Bu sorunlara duyarsız kalmak, sefaletimizin asıl kaynağını görmemek ve aynı koşullarda yaşamayı kabul etmektir. Zira işsizliğin, yoksulluğun, ekmeğimizin küçülmesinin asıl sorumlusu kapitalizmdir.

Milyarların sefalet içinde yaşamasının, emperyalist savaşın, küresel göçün ve küresel iklim değişikliğinin ve doğa olaylarının felakete dönüşmesinin nedeni kapitalist açgözlülüktür. Bir kez daha vurgulayalım: Karşımızda vicdansız, duygusuz ve tek arzusu kâr olan uluslararası sermaye sınıfı var. Türkiye'deki sermaye sınıfı ve onun temsilcisi olan siyasi iktidar da kapitalist sömürü düzeninin bir parçasıdır. Bu gerçeği görerek artan işsizlik ve derinleşen yoksullukla, yaşam koşullarımızın kötüleşmesiyle dünya sahnesinde cereyan eden "büyük sorunlar" arasındaki bağı kurmak zorundayız. Tüm ekonomik sorunlar aynı zamanda politiktir. Dolayısıyla işsizlikten, hayat pahalılığından, yoksulluktan yani ekonomik sorunlardan şikâyet etmek yetmez; o sorunları doğuran politikaları da sorgulamalıyız. Gerçeği bir bütün olarak görmeden, sınıf bilinci kazanmadan, dayanışmamızı büyütmeden ve elbette birleşip mücadele etmeden sorunlarımızı çözemeyiz! ■

İktidarın izlediği dış politikayı sorgulamadan yalnızca göçmenleri suçlayanlar, milliyetçilik bataklığına saplanır kalırlar ve bir sonuca varamazlar. İşsizlik ve derinleşen yoksullukla, yaşam koşullarımızın kötüleşmesiyle dünya sahnesinde cereyan eden "büyük sorunlar" arasındaki bağı kurmak zorundayız.

Egemenlerin Kibir ve Körleşme Hastalığı

Binlerce yıl evvel Mısır'a hâkim olan firavunlar kendilerinin tanrı Horus'un yeryüzündeki temsilcisi olduğunu iddia ederlerdi. Hatta hanedan güçlendiğinde güneş tanrısı Ra'nın oğulları olduklarını söylemeye başladılar. Firavunlar, insanlar ve tanrılar arasında aracılık ettiklerini, selleri, kuraklığı engellediklerini, bolluk ve bereketin sebebi olduklarını ileri sürüyorlardı. Güya sahip oldukları kudret sayesinde düşmanlara korku salıyor, itibar sağlıyor ve bu yolla Mısır halkını koruyorlardı. Bu nedenle halk açlık ve yoksulluk içindeyken kendilerinin aşırı gösterişli saraylarda yaşaması, hizmetlerinde on binlerce insan olması onlara göre normaldi. Ne de olsa kanları kutsaldı ve halkın kanına karışmamalıydı. Halkı bu yalancılara inandırmaları için din adamlarına büyük ayrıcalıklar ve zenginlikler bahşetmişlerdi. Firavunlar tüm bu uydurmaların yalan olduğunu düşünmüyor; gerçekten de üstün, kutsal ve tanrısal oldukları vehmine kapılıyorlardı. İktidarda uzun yıllar kalabilmek için sihirlerle başvuruyor, gençleşme törenleri düzenliyor, kurbanlar kestiriyor, dev tapınaklar inşa ettiriyorlardı.

Dünya yüzündeki muktedirlerin pek çoğunun aynı vehme kapıldığını, bunun aslında bir çeşit hastalık olduğunu söylemek abartı olmaz. Halk savaş ve açlık yüzünden inim inim inerken en pahalı mücevherler ve elbiselerle sarayında ziyafetler, davetler veren Fransa kraliçesi Marie Antoinette'i hatırlayalım. Bu kibirli kraliçe öylesine körleşmişti ki isyan eden halk için "ekmek bulamıyorlarsa pasta yesinler" diyordu. Marie Antoinette'in akrabası olan Rus çariçe II. Katerina da aynı tutum içindeydi. Fransa'da halk ayaklanmışken Marie Antoinette'e mektuplar yazıyor, "sakın taviz verme, sert ol, halkın başını ez" diye öğütler veriyordu. Ancak Fransa bir devrimle sarsıldı ve krallık yıkıldı.

Yıllar sonra bir başka Rus çariçesi, milyonlar savaşın acılarını yaşarken, kıtlık, hastalık ve soğuk yüzünden ölüren, tam da 1917 Şubat Devrimine günler kala şöyle yazıyordu: "Rusya kırbaçla okşanmaktan hoşlanır!" Çar ve çariçe ekmek isteyen halkın üzerine kırbaçlarıyla, kurşunlarıyla birlikler gönderiyordu. Ama onlar da halkın başını kaldırmasını, ülkelerinde dünyayı sarsan bir fırtına kopmasını engelleyemedi. İşçi sınıfı büyük bir devrim gerçekleştirerek iktidarı ele geçirdi. Dünyanın tüm muk-

tedirlerinin korkuyla titremesine yol açtı.

Bugünün muktedirlerine baktığımızda aynı hastalıkla malul olduklarını görüyoruz. İşçi sınıfının ürettiği muazzam zenginlik üzerinde oturan egemenler, belirli bir andan sonra gerçeklikten koparlar. Emeğin ürünü olan muazzam zenginliği sanki kendileri yaratmış, sanki kendileri üstün varlıklarmış vehmine kapılırlar. Hareket tarzlarını bu yanığı belirlemeye başlar. Türkiye'deki manzara bu gerçeğin ifadesi değil mi? Ülke nüfusunun 10 milyonu işsizken ve yoksulluk emekçilerin belini bükerken, her birinde yüzlerce odası olan saraylar yaptırılıyor. Ülke ormanları kül olup kavrulurken yangın söndürme uçağı bulunamıyor ama cumhurbaşkanı 13 uçaktan oluşan bir filoya sahip. Bu savurganlığı ise "itibardan tasarruf olmaz" diyerek savunuyorlar. Bu düşünce tarzı ile firavunların düşünce ve hareket tarzı arasında bir ilişki ve paralellik yok mu?

Marie Antoinette sendromu sömürücü egemen sınıfın doğal yapısından kaynaklanır. Nitekim Türkiye'de iktidar temsilcilerinin açıklamaları, aradan yüzlerce yıl geçmesine rağmen bu hastalığın ortadan kalkmadığını gözler önüne seriyor. Yoksulları kast ederek, "midelerine kuru ekmek giriyorsa aç değildir" diyen ya da kendileri sarayda yaşarken halka "porsiyonlarınızı küçültün" diyen muktedirler, çaresi olmayan kibir hastalığına yakalanmışlardır. Asgari ücretin açlık sınırı düzeyinde olduğu, işsiz ve borç içindeki insanların intihar ettiği bir ülkede aç ve yoksul olmadığını iddia etmeleri başka nasıl açıklanabilir? Ülkenin güney bölgesi boydan boya yangın yeri, halk ormanlarının, evlerinin, canlarının kurtarılmasını beklerken, egemenler yangınları söndürmek yerine insanların üzerine paket paket çay atıyorlar! Yanan ormanlar 50 yılda eski haline gelemecekken sanki parayla her şeyin, canlıların bile telafisi mümkünmüş gibi konuşuyor, gerekli ödemelerin yapılacağından bahsediyorlar. Halkın TOKİ evlerini gördükten sonra "keşke benim de evim yansaydı" diyeceğini söylüyorlar.

Burunlarından kıl aldırmayan saraylılar, tarihteki örneklerle rağmen sahip oldukları kudretin asla sarsılmayacağına, iktidarlarının baki kalacağına inanıyorlar. Egemenler iflah olmaz, onlar bu kibir ve körleşme hastalığından kurtulamazlar. Açık ki, bu egemenlerin saltanatına son verecek olan emekçilerin örgütlü mücadelesidir! ■

Doğa Olaylarını Felakete Dönüştüren Açgözlü Sermaye ve Siyasi İktidardır

Kanada, ABD, Yunanistan, Rusya, Türkiye, İtalya... Dünyanın her yerinde ormanlar cayır cayır yanıyor. Avrupa'da, Çin'de, Hindistan'da ve Türkiye'de meydana gelen seller felakete dönüştü. Bir tarafta aşırı yağışlar varken, diğer tarafta çok ciddi bir kuraklık yaşanıyor. Küresel iklim değişikliği ve ekolojik kriz her geçen gün yaşamımızı daha derinden etkiliyor. Ama bilelim ki buna yol açan üretimin sadece kâr amacıyla yapıldığı, kâr uğruna doğanın talan edildiği kapitalist sömürü düzenidir.

Küresel iklim değişikliği büyük doğa olaylarına neden oluyor. Fakat orman yangınından sele doğa olaylarının

felakete dönüşmesine yol açan açgözlü sermaye iktidarlarıdır. Türkiye'de siyasi iktidar, doğanın sınırsızca talan edilmesinin önünü açıyor. Marmara Denizi'ni vuran müsilajdan, Akdeniz'i küle çeviren orman yangınlarına, allı turnaları öldüren kuraklık sorunundan bir ilçeyi haritadan silinme noktasına getiren sele kadar yaşanan tüm felaketlerde siyasi iktidarın ayak izleri var. Her kapitalist ülke gibi Türkiye'nin de iklim değişikliğine büyük katkısı var. İklim değişikliğinin yol açtığı sorunlar bilindiği halde önlem alınmıyor ve işte bu da Kastamonu Bozkurt'ta olduğu gibi kahredici felaketlere dönüşüyor.

Doğayı talan edenler ormanlar yanarken umursamadılar

Bodrum Çökertme Koyu

Yangın öncesi

Yangın sonrası

Başta Akdeniz olmak üzere 16 gün boyunca ciğerlerimiz yandı, kavruldu. 2021'in ilk 8 ayında 177 bin 476 hektar ormanlık alan küle döndü. Bu miktar önceki yılların ortalamasından neredeyse 9 kat fazla! Meteoroloji Genel Müdürlüğü bu yıl yangın riskinin çok yüksek olduğunu belirtiyordu. Peki, neden yangınların önüne geçilemedi ve neden söndürme çalışmaları yetersiz kaldı? Neden hep aynı: Yağma, talan, rant politikalarına öncelik verilmesi. Kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi ve devlet kaynaklarının sermayeye aktarılması!

Tarım ve Orman Bakanlığı yangın söndürme uçağı satın almak yerine çok daha maliyetli olan uçak kiralama yoluna gidiyor. Sadece son iki yılda ihale yoluyla kiralanmış uçaklar için ödenen bedel 40 milyon dolardan fazla. Oysa Türk Hava Kurumunun uçaklarını onarmak için sadece 4 milyon dolar gerekiyor. Geçmiş yıllarda orman yangınlarını söndürme işini Türk Hava Kurumu yapıyordu. Ancak bakanlığın açtığı yangın söndürme ihalelerinde Türk Hava Kurumu çeşitli gerekçelerle iki yıldır devre dışı bırakılmış durumda. 2019'dan bu yana kayyumla yönetilen THK'nın yangın söndürme uçakları çürü-

meye terk edilmiş. Daha geçen yıl THK'nın kayyum başkanı şöyle diyordu: "Dört uçağımız uçuşa hazır. Beşinci uçak için 150 bin dolar, altıncı uçak için de 150 bin dolar harcayarak 6 uçağı uçuşa hazır hale getirebiliriz. Bu niye olmadı diye soruyorsunuz ya? Bu işin sahibi Orman Bakanlığı." Şimdi göz göre göre ormanları yangınlara teslim eden siyasi iktidar THK uçaklarının antika olduğunu söyleyerek günahlarının üzerini örtmeye çalışıyor.

Orman yangınları devam ederken Kastamonu, Sinop ve Bartın'daki sel felakete dönüştü. Kastamonu Bozkurt'ta can kaybı 80'i geçmiş durumda ve bu sayı artıyor. Selin felakete dönüşmesinin arka planına baktığımızda yine aynı zihniyet çıkıyor karşımıza. 400 metre-

lik taşkın alanına sahip Ezine deresinin yatağı zamanla daraltılmış ve sonunda 15 metrelik düz bir kanalın içine hapsedilmiş. Bozkurt'ta göz göre göre dere yatağı imara açılarak çok katlı binalar yapılmasına izin verilmiş. Dere yatağında yerleşimin önünü açan ise o zamanlar adı Çevre, Orman ve Şehircilik Bakanlığı olan bakanlık. Sel sularıyla yıkılan binalar sadece birkaç yıllık. Orman Genel Müdürlüğü'nün dere yatağına kurduğu tomruk deposu ve taşkın riski gözetilmeden yapılan köprüler ise felaketin bir başka nedeni. Yıkılan köprülerin yeniden yapılacağını söyleyen Erdoğan, 500 yıl önce bilinen bir şeyi yeni keşfetmiş gibi; "Bunlar bizim işimiz, siz rahat olun... Artık düz köprü değil, kemer köprü..." diyor.

Dere yatağının üzerine kurulan Bozkurt ilçe merkezi

Ülkeyi şirket gibi yöneten zihniyetin sonuçları

Erdoğan'ın 2015'te söylediği "Bir anonim şirket nasıl yönetiliyorsa, Türkiye de öyle yönetilmelidir" sözlerini hatırlayalım. Evet, siyasi iktidar bu ülkeyi şirket gibi yönetiyor ve bunun bedelini milyonlarca emekçi ve doğamız ödüyor. Ama bırakalım yaşanan felaketlerin nedenlerini açıklamayı, araştırılacağını dahi söylemekten imtina ediyorlar. Felaketlerin sorumluluğunu almıyor, sevdiklerini kaybeden insanların acılarını anlamaktan yoksun, tüccar zihniyetiyle açıklamalar yapıyorlar. Göller mi kurudu "yapay göl" yaparız, ormanlar mı yandı ağaç dikeriz, deprem veya sel mi oldu TOKİ'ye ev yaptırırız. "«Keşke benim de evim yansaydı» diyeceksiniz" sözleri bu iktidarın belediye başkanına ait değil mi?

İşte ülkeyi "şirket gibi yönetmek" budur. "Şirket gibi yönetmek" kamu hizmetlerinin özelleştirilmesi ve devlet kaynaklarının sermayeye aktarılması demektir. "Şirket gibi yönetmek" doğadaki canlıları canlıdan bile saymazken örneğin tavukları "beyaz et" olarak görmektir. "Şirket gibi yönetmek" doğaya, yaşama, acılara, insana dair her şeye alınıp satılan meta gözüyle bakmaktır. "Şirket gibi yönetmek" sermaye sınıfını büyütürken emekçileri sefalet, ölüme, yangınlara, sellere terk etmektir. Doğamızın, yaşam alanlarımızın, hayatımızın, geleceğimizin kâr ve rant uğruna yok edilmesi ancak örgütlü işçi sınıfının mücadelesiyle durdurulabilir. ■

Sendikalı Kadın, Örgütlü Kadın, Güçlü Kadın!

Kızlar, özgür olmak isterseniz
Benden size bir tavsiye
Sendikalı bir eş bulun kendinize
Ve katılın emekçi kadın komitesine
Evlilik hayatı zor değildir
Sendika üyelik kartınız varsa
Ve sendikalı adamın mutlu bir hayatı vardır
Eşi de sendikalıysa

1940'lı yıllarda ABD'de Oklahomalı petrol işçileri grevedir. İşçi sınıfının ozanlarından Woody Guthrie ve Pete Seeger işçilerin yanı başındadır. Bir sendika yöneticisi onlardan grevci işçiler için bir şarkı yapmalarını ister. "Union Maid" yani "Sendikalı Kadın" şarkısının ilk versiyonu böyle ortaya çıkar. Yıllar içinde yeni yeni sözler eklenir şarkıya. Şarkının her bir satırı emekçi kadınların çileli yaşamlarını, baş eğmezliğini, mücadelelerinin coşkun ruhunu yansıtır. Sendikalı, örgütlü işçi kadının patronlardan korkmayacağı, yaşam kolay olmasa da her zaman dik duracağı, erkek işçilere de cesaret vereceği anlatılır.

Siz, özgür olmak isteyen kadınlar
Benden size bir tavsiye
Bize belletilen ezberlerden kurtulun
Bizim bir mücadele geçmişimiz var
Kadın hakları için mücadelemiz var
İşçilerin birleşmesi gerekir
Jones Ana gibi, işçileri harekete geçirelim
Her kavgaın en ön safında olalım

İşin kolayına kaçmazsak, şarkı deyip geçmezsek bu sözler derin manalar taşıyor ve bizlere çok şey anlatıyor. Patronlar işçileri makinenin bir parçası hatta bir yük hayvanı gibi görür ve ölesiye çalıştırır. İşçi, yaşamın ona insan olduğunu hissettirecek güzelliklerinden mahrum kalır. İnsan gibi yaşamadığını hisseder, çevresindeki insanlara yabancılaşır.

İşçiler için birlik olmak demek, örgütlenerek patronlar karşısında güçlü olmak, dik durabilmek demektir. Dayanışma ve birlik içinde olan işçiler kendilerini yalnız ve güçsüz hissetmezler. Daha iyi çalışma koşulları için birlikte hareket ederler. Birbirlerini dinlemeyi, birbirlerine değer vermeyi, saygı duymayı bilirler. Kadın ya da erkek ayırt etmeden sermaye sahiplerine karşı mücadele ederken haklı olmanın onur ve mutluluğunu birlikte yaşarlar. İşçiler dayanışma içinde olursa her zorluk aşılır. İşte bu gerçeklerin farkında olmak sınıf bilincine sahip olmak

demektir. İşçiler ancak örgütlü mücadele içinde olurlarsa kendilerini değerli hissetmeyi ve değer vermeyi öğrenir, değişir, dönüşür, gelişirler. Makinenin bir parçası olmanın, yavanlıktan, yabancılıktan, yalnızlık duygusundan kurtulur, insanlaşırlar. Mücadele içinde olan ve dönüşen işçiler kendi sınıf kimliklerini, örgütlülüğünden doğan kültürlerini yaşamın her alanına taşırlar. Bu durum evlerine de eş ve çocuklarıyla ilişkilerine de yansır ve böylesi şarkıların ortaya çıkmasını sağlar.

Maden filmindeki Nurettin karakterini hatırlayalım. Eşine ve çocuklarına değer vermez ama mücadele edince değişir. Nurettin ve arkadaşları hem patrona hem de sarı sendikaya karşı bir mücadele başlatırlar. Nurettin, türlü sınavlardan geçer ama her defasında baskıya, hor görülmeye baş kaldırır. İşçileri horlayan, kandırmaya çalışan satılık sendika başkanının yüzüne haykırır: "Biz koyun muyuz, ikide bir 'kandırılmışlar' deyip duruyorsun?" Bu sözler Nurettin'in insan yerine konulma isteğinin dile gelişidir. İşçi Dayanışması'nın 108'inci sayısında yer alan *İşçi Nurettin'in "İnsanlaşması!"* başlıklı yazıda şöyle anlatılır Nurettin'in insanlaşma serüveni:

"Bir işçi olarak Nurettin'in dönüşümü hiç kolay değildir. O da tıpkı diğer milyonlarca işçi gibi adam yerine konulmamaya, düşünmemeye, fikirlerini, zamanını, kadınları değersiz görmeye alışmıştır. Nurettin'in maden dışındaki sosyal hayatında eski alışkanlıkların üstesinden gelmesi kolay olmaz. Maden yönetimi tarafından kasıtlı olarak kente çağrılan panayır, işçileri sorunlarından uzaklaştırır. Şans oyunları, kadınlar, eğlenceler akıllarını başlarından alır. Mücadeledeki görevleri yerine panayırdaki şovların sahte çekiciliğine kapılan Nurettin'e, doğru yolu gösteren arkadaşı İlyas olur. Yaşadıklarından önemli bir ders alan Nurettin aklını başına devşirir. Bir yudum insaniyete ihtiyaç duyan panayırdaki kızın, insani yaklaşımını cinsellik olarak yorumlayan Nurettin artık geride kalmıştır. Nurettin evine, ailesine artık bambaşka bir kişi olarak döner. Bütün aileyi toplar ve heyecanla 'bu son, bundan sonra yanlış yok artık, bizim evimiz temiz olmalı, beyaz olmalı, karanlık olmamalı, hep beraber çıkacağız aydınlığa' der. Nurettin evini beyaza boyar. Elbette bu bir simgedir; değişen dönüşen, kendisini insan gibi hisseden, bunu da ailesine yansıtan ve yaşamına müdahale eden Nurettin'in dönüşümünün simgesidir."

Nurettin'in, Nurettinlerin hikâyesi, *Sendikalı Kadın* şarkısının sözlerinin doğruluğunun kanıtı değilse nedir? ■

Adkotürk

Bel Karper

İşçiler Sermayenin Saldırılarına Boyun Eğmiyor

Kapitalist sistemin yarattığı sorunlar Türkiye’de de emekçi kitlelerin üzerine karabasan gibi çökmüş durumda. İşsizlik, yoksulluk, hak gaspları, sermaye sınıfının toplumu nefessiz bırakan baskı ve zorbalığı... Yangın ve sel gibi doğa olaylarının felakete dönmesinde sorumluluğu olan ve yardım gerekli olduğunda ortadan kaybolan siyasi iktidar, sıra işçi ve emekçilerin hak arayışına geldiğinde tüm zorbalığıyla sahneye çıkıyor.

Son örnek **Adkotürk** grevi! İşten atılan işçilerin aylardır direniş yürüttüğü Tekirdağ/Çerkezköy’deki fabrikada çalışan Tekgıda-İş üyesi işçiler, patronun toplu iş sözleşmesi sürecindeki uzlaşmaz tutumu nedeniyle greve çıktı. 23 Ağustosta başlayan grev polis barikatlarıyla, tehditlerle, türlü ayak oyunları ile engellenmek istendi. Sendikalarının, işçilerin mücadele örgütü ÜİD-DER’in, Tekirdağ/Çorlu’da grevlerini sürdüren Tekgıda-İş üyesi **Bel Karper** işçilerinin ve sınıf dostlarının desteğini arkalarına alan Adkotürk işçileri, hakları için mücadelelerine devam edeceklerinin altını çiziyorlar. Bel Karper patronu da grevin 101. gününde hukuksuz bir şekilde üç grevci işçiyi işten atıp yeni işçi olarak grev kırıcılık yapmaya çalıştı. Bu duruma tepki gösteren Bel Karper işçileri saldırılara boyun eğmeyeceklerini, grev haklarının engellenmesine izin vermeyeceklerini dile getirdiler.

Manisa/Soma’da bulunan **İmbat Madencilik** çalışanı 1500 maden işçisi de mücadele sahnesine çıktı! Amirlerin baskı, tehdit ve hakaretlerinden 3-5 dakikalık gecikmeler için kesilen yevmiyelere kadar çeşitli sorunlar karşısında iş bırakan işçiler, “artık yeter” diyor. Maden işçileri, şirket yönetiminin yaptıkları eylem karşısında kendilerini tehdit etmesine rağmen haksız uygulamalara son verilinceye kadar mücadeleye devam edeceklerini ifade ediyorlar.

Bir başka “artık yeter” tepkisini de **kamu emekçileri** yükseltti. 5,5 milyon kamu emekçisi ve emeklisini kapsayan toplu iş sözleşmesi, oldubittiye getirilerek ilk yıl için yüzde 5+7, ikinci yıl için de yüzde 8+6’lık bir zamlarla imzalandı. TİS süreci boyunca çeşitli eylemler gerçekleştiren kamu emekçileri, yoksulluk sınırının 10 bin liraya dayandığı koşullarda imzalanan sözleşmeyi sefalet sözleşmesi olarak nitelendirip tepki gösteriyor.

Emek kenti Kocaeli’den de yeni mücadele haberleri var. Gebze’de bulunan **Futura Form**’da çalışan işçiler, hakları için baskı ve tehditlere inat mücadele ediyorlar. Ücretleri gasp edilen Petrol-İş üyesi işçiler günlerce üretimi durdurdu. Gebze’de bulunan **Alba Plastik** fabrikasında 2 işçi tacize karşı çıktıkları için, 2 işçi de arkadaşlarına destek verdikleri için tazminatsız işten atıldı. Petrol-İş’e üye olan işçiler mücadele ediyorlar. Birleşik Metal-İş’in örgütlü olduğu Gebze’de bulunan **Arfesan** fabrikasında 3 işçi Covid-19 ve iş kazası nedeniyle izin aldıkları, uzun süre raporlu oldukları gerekçesiyle 12 Ağustosta tazminatsız olarak işten atıldı. İşçiler kapı önünde direnişe geçtiler. Prefabrik üretimi yapılan Çayırova’daki **HEBO Yapı**’da da işçiler kötü çalışma koşulları ve düşük ücretler nedeniyle Hak-İş’e bağlı Öz Çelik-İş’e üye oldular. Fabrika yönetimi 8 işçiyi işten atarken HEBO Yapı işçileri de direniyorlar.

TÜMTİS’e üye olan **Yemek Sepeti** işçilerinden Genel-İş üyesi Bakırköy Belediyesi işçilerine, DİSK/TEKSTİL üyesi **Dynamo Denim** ve **Rimaks** işçilerinden Nakliyat-iş üyesi **Pegasus Havayolu** işçilerine kadar çeşitli sektörlerden işçiler, çeşitli kentlerde baskılara rağmen mücadele ediyorlar. İşçiler haksızlıklar karşısında sesini çıkarmasın, kendi kaderini eline almasın isteniyor. Ancak sermaye sınıfının saldırıları karşısında emekçiler boyun eğmiyor, eğmeyecek! ■

Haiti

Almanya

Kapitalizm: Bu Deli Gömleği Dünyaya Dar Geliyor!

Haitili emekçilerin canını alan deprem değil yağma ve talandır!

Karayip Denizinde bir ada ülkesi olan Haiti'de 14 Ağustosta 7,2 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi. Nüfus yoğunluğunun yüksek olduğu başkent Port-au-Prince şehrine yakın bir noktada gerçekleşen depremde en az 2189 kişi yaşamını kaybetti, binlercesi yaralandı. Can kaybı her geçen gün artıyor.

11 milyonluk ülkede emekçilerin yaklaşık yüzde 60'ı yoksulluk sınırının altında yaşıyor. Hem deprem hem de şiddetli kasırgaların olduğu bir bölgede yer alan ülkede emekçiler, derme çatma evlerde, barakalarda, hiçbir güvenlik önlemi alınmadan yaşamaya mecbur bırakılıyor. Emekçiler tüm bu sorunlar karşısında defalarca sokaklara döküldü. Bugün yaşanan acıların tek sorumlusu devlet kaynaklarını, milyarlarca dolarlık yardım fonlarını kendi kasalarına akıtan, emekçilerin canını hiçe sayarak zenginliklerine zenginlik katan egemenlerdir.

Almanya: "Dünya bir banka olsaydı, çoktan kurtarırdınız!"

Geçtiğimiz ay Almanya'da gerçekleşen sel felaketinde en az 176 kişi yaşamını yitirmişti. Acıları taze emekçi kitler, egemenlerin dünyayı yok oluşa sürüklemesine karşı 13 Ağustosta sokaklara çıktılar. Ülkenin dört bir yanından

gelen 15 binden fazla işçi, emekçi ve öğrenci Frankfurt şehrinde toplandı. Emekçiler, küresel iklim değişikliğinin asıl nedeninin sermaye sınıfının kâr hırsı olduğunu teşhir ettiler. Çoğunluğunu gençlerin oluşturduğu kitle, dünyanın en büyük bankalarından biri olan Deutsche Bank'ın önüne yürüdü. Bankanın petrol, kömür, doğalgaz gibi fosil yakıt kullanan şirketlere yatırım yapmasını protesto etti. Emekçiler, küresel iklim krizine karşı egemenlerin vurdumduymaz tavrını şu sözlerle teşhir ediyorlar: "Dünya Bir Banka Olsaydı, Çoktan Kurtarırdınız!"

Tayland'da emekçiler kraliyete ve hükümete karşı sokaklarda

Taylandlı emekçiler 7 Ağustosta kraliyeti ve hükümeti protesto etmek için sokaklara çıktılar. İşsiz kalan, sağlık hizmetlerine ulaşamayan binlerce emekçi, Başkent Bangkok olmak üzere birçok kentte protesto gösterilerine katıldı. Emekçiler demokrasi istediklerini, iş istediklerini haykırdılar. Kraliyet ailesine ayrılan bütçenin salgına karşı kullanılmasını talep ettiler. Protestolara katılan emekçiler polis şiddetiyle karşı karşıya kaldılar. Eyleme katıldıkları için "Krala hakaret" suçuyla yargılanan emekçiler, 15 yıl hapis cezası alma riskiyle karşı karşıyalar. Ama tüm bu baskılara rağmen geri adım atmıyorlar.

En önemli geçim kaynaklarından biri olan turizmin salgınla birlikte çökmesi Tayland'da işsizliği, yoksulluğu

büyüdü. Üstelik bu yıl ülkede koronavirüs vaka sayıları da arttı. Ancak hükümet ve kral, ne ekonomik olarak emekçileri destekledi ne de yeterli sağlık hizmeti sundu. Aşılama başlayalı aylar oldu ancak Tayland'da aşılama insan sayısı hâlâ çok düşük. Bir yanda dünyanın en zengin kralı, öte yanda yoksulluk içinde kıvranan on milyonlar... Bu çelişki nedeniyle Tayland'da meydanlar "Kahrolsun Diktatörlük, Yaşasın İnsanlık!" sloganıyla inliyor.

İngiltere: İşçiler birçok sektörde mücadele ediyor

Kraliyet ailesinin işletmesi durumundaki Royal Parks'a bağlı, Londra'nın en ünlü parklarında çalışan temizlik işçileri 16 Ağustosta iki haftalık grevlerini başlattılar. Royal Parks'a bağlı bir taşeron şirkette çalışan siyah, göçmen, azınlık topluluklardan işçiler, işyerinde ayrımcılığın son bulmasını, eşit işe eşit ücret ve eşit muamele talep ediyorlar.

Londra'nın güneyinde bulunan Bexley'de çöp toplama hizmetinde çalışan işçiler, 12 Temmuzdan bu yana grevde. Unite sendikasında örgütlü işçiler, başta ücretlerin artırılması olmak üzere çeşitli taleplerle bağlı oldukları Serco şirketine karşı mücadele ediyorlar. Bexley Belediyesi ile Serco şirketi arasındaki sözleşmenin biteceği Ekim sonuna kadar grevlerine devam edeceklerini belirtiyorlar.

Birleşik Krallığa bağlı İskoçya'da ScotRail demiryolu

hizmetlerinde çalışan yüzlerce demiryolu işçisi, altı aydır her pazar günü düzenledikleri eylemlerle ücretlerinin artırılmasını ve fazla mesailerin sonlandırılmasını talep ediyor. Demiryolu, Denizcilik ve Tramvay İşçileri Sendikasına (RMT) üye kondüktör ve bilet denetçilerine Temmuz ayında temizlik işçileri de katıldı. RMT'nin yürüttüğü bu mücadele, Britanya'nın en uzun süredir devam eden mücadelelerinden biri.

Ayrıca Liverpool Üniversitesi akademisyenleri işten çıkarma saldırılarına karşı greve gitti. Üniversite ve Kolej Sendikasında (UCU) örgütlü akademisyenler, 4-14 Temmuz tarihleri arasında 10 günlük grev gerçekleştirdiler. Üniversitenin 47 eğitim emekçisini işten çıkaracağını duyurması üzerine başlayan mücadele neticesinde işten çıkarılacaklar listesi önce 24'e daha sonra 2'ye düşürüldü. Akademisyenler kalan iki kişi için de mücadeleye devam edeceklerini, işyeri koşullarının iyileştirilmesi için yeni eğitim döneminde yeni grevlerle mücadelelerini sürdüreceklerini belirtiyorlar.

Ulusal Sağlık Sistemi NHS'ye bağlı olarak çalışan sağlık işçileri ise en az yüzde 15'lik ücret zammı için mücadeleye devam ediyor. Hükümetin yüzde 1'lik zam teklifi, sağlık işçilerinin eylemleri sonucunda yüzde 3'e çıkarılmıştı. Ancak talepleri karşılanana kadar mücadeleyi sürdüreceklerini söyleyen sağlık işçileri yeni eylemlere hazırlanıyor. ■

Tayland

İngiltere

Örgütlülük mü, Örgütsüzlük mü?

Hayatımızın merkezinde olan işler ve bunları tanımlayan kavramlar vardır. Mesela örgütlülük böyledir. Çocukluğumuzda oynadığımız oyunları hatırlamayanımız yoktur. Kuralları koyar, ekipleri kurar, arkadaşlarımızla aramızda oluşan bağı hiçbir kuvvetin yenemeyeceği hissine kapılırdık. Şehirden uzakta bir yerde geçmişe çocukluğumuz biliriz; ekilen bitkiler aylar boyunca bakım ister, su ister ve nihayetinde meyvesini verir, toprağa ekilen ürünün mahsulü hep birlikte biçilir. Şehirde büyümüşsek evimizin yanı başından inşaat sesleri gelir; demir atılır, harç yoğrulur, tuğlalar örülür tek tek. Fabrikalarda bandın bir ucundan diğer ucuna, bir işçiden diğer işçiye uzandıkça şekillenir ürünler. Yani bir çocuk oyunundan ekmek parasına yaşam her alanda örgütleniyor, örgütlenerek ilerliyor. Taş taş üstüne kendiliğinden konmuyor, emek veren eller üretiyor tüm zenginliği. Peki, hayatımızın tam orta yerinde “örgütlenmek” varken, sorunlarımızı çözmek için neden örgütlenmeyiz? Hatta kimileri neden bu kelimeyi “sakıncalı” bulup ağzına almaz ve korkar?

Örgütlenmek kelime anlamıyla “belirli bir hedef doğrultusunda bir araya gelmek, planlı/programlı bir şekilde belirli bir iş etrafında organize olmak” demektir. Zaman, mekân, etrafımızda bulunan bütün araç ve gereçler, belirli bir hedef ve ortak bir çıkar doğrultusunda planlı şekilde bir araya getirilir ve örgütlenme süreci işletilir. Mesela bir makine aslında farklı aletlerin tek bir yapıda bir araya getirilmesini, örgütlenmesini ifade eder. Örgüt kelimesinin kökeni ise “örmek, örgü”den gelir ve örme yoluyla oluşturulmuş bir yapı demektir. Yani korkulacak bir yanı olmayan ve zaten hayatımızın parçasıdır örgütlenmek. Ancak patronlar işyerinde işin gerçekleştirilme süreci olan organizasyonu yani örgütlülüğü teşvik ederken, söz konusu işçilerin örgütlülüğü olunca kırmızı görmüş boğa gibi çılgına dönüyorlar. Çünkü işin örgütlenmesi patronun çıkarıdır, işçilerin örgütlenmesi ise değil! Bu yüzden sermaye sınıfı bu kavramı öcüleştirmiş, kontrol ettiği medyayı da kullanarak toplumsal hayatta sakıncalı hale getirmiştir.

Dayanışmanın ve paylaşmanın tadına gerçek anlamıyla varıldığı 1970’li yıllar bu topraklardaki işçi sınıfının örgütlü olduğu, sınıf bilinciyle patronların karşısına korkusuzca çıktığı bir dönemdi. İşçi sınıfının bir adım

daha ileriye gitmesinden ölesiye korkan sermaye sınıfı, 12 Eylül 1980’de işçi sınıfına darbeyi vurdu. İşçi sınıfının örgütleriyle birlikte sınıf bilinci ağır yara aldı. İşçilerin örgütlülüğüne güvendiği dönem kapandı, “örgüt” kelimesinin kendisinden bile korkulduğu, yalnızlık dönemi açıldı.

İşçilerin örgütlenmesinden duyduğu korkuyla kendi örgütlerini kuran, bu örgütler aracılığıyla işçiler üzerinde tahakkümünü arttıran sermaye sınıfı, işçilerin de korkmasını ister. Çünkü hiçbir işçi gönüllü olarak haklarından vazgeçmez, boyun eğmez, örgütlenme fikrine kendiliğinden karşı çıkmaz. Kapitalist sistem egemenliğini ancak zor yoluyla sağlar. İşsizlik kamçısı bu zorun bir parçasıdır. Zor korkuyu doğurur, korku sinip susmayı getirir... Sermaye sınıfı yarattığı korku imparatorluğunda kavramları da çarpıtır: “Örgüt” kelimesinin önüne “terör”, “bölücü” sıfatlarını yapıştırır, hakları için örgütlenmeye çalışanları ise “vatan haini” olarak damgalar. Patronların “örgütlenme özgürlüğü” sınır tanımazken işçilerin örgütlenme özgürlüğü kalın duvarlara çarpar. Yasadaki “örgütlenme özgürlüğü”, işsiz kalma özgürlüğü kadardır. Her an işten atılma korkusu, işçiyi bir araya gelme fikrinden uzaklaştırır. Her seferinde işsizlikle cezalandırılmak istendiği için örgütlenmek işçiyi ürkütmeye başlar.

Üretimin şehirleri, ülkeleri, kıtaları aşır uluslararası düzeyde örgütlendiği günümüzün kapitalist dünyası, işçilerin hünerli elleri sayesinde dönüyor. Dünya işçilerinin ortak emeği toplumsal yaşamın devamını sağlıyor. Mesela kutusunda “Apple tarafından Kaliforniya’da tasarlandı” yazan iPhone marka telefonlar dünyayı dolaşırken fakat her bir parçası başka bir ülkede üretiliyor, dünya işçilerinin ortak emeğinin izini taşıyor. Ama örgütsüz olan işçi sınıfı bu gücünü kullanamıyor.

Cevaplanması gereken soru şudur: Böylesine örgütlenmiş bir dünyada, işçiler örgütlenmekten mi yoksa örgütsüzlükten mi korkmalı? Örgütlenip patronlar karşısında bir güç olmayı mı yoksa örgütsüz bir hiç olmayı mı seçmeli? Patronlar sınıfı korku dağlarını önümüze dikedursun, kendi örgütlerinde bir araya gelerek birleşen işçiler mücadele rüzgârlarını yeniden estiriyorlar. Kapitalist düzeni yıkacak daha güçlü fırtınalar için korkmayalım, örgütlenelim! ■

Sıradan Hafiye Bir Gizin Peşinde: Şimdi Bu Telefonu Kim Üretti?

■ İstanbul/Sefaköy'den bir eğitim işçisi

Malumunuz, Sıradan Hafiye ben. Son zamanlarda şu “yerli ve milli” kavramına kafayı takmış durumdayım. İçi ne kadar boş bir sözdür bu! Çünkü cep telefonundan arabaya kadar üretim, tüm ülkeleri bir zincir gibi birbirine bağlamış durumda. Böyle bir dünyada hangi şey “yerli ve milli” olabilir? Ayrıca diyelim ki yerli; biz işçiler için bir malın ucuz ve kullanılabilir olması mı yoksa “yerli” olması mı önemli? Siz bu soru üzerine düşünüren, ben cebimizdeki telefonların nasıl üretildiğini anlamak için bir yolculuğa çıkacağım.

Kongo'dayım. Rubaya maden yatağında üç beş değil, beş on değil, bir sürü siyah derili madenci çocukla dalıyoruz çamurun içine... Sarı siyah bir çamur bu, çamurda ekmek var. Ya açlık ya çamur; ya da silahlı adamların zoruyla yine çamur... Kanlı çamur... Cep telefonlarında kullanılan “koltan” adlı değerli bir madeni binbir eziyetle, çamurların içinden ayıkıyoruz. Bir kuru ekmek için ayıkıyoruz. Bizim kıymetimiz yok ama maden kıymetli. Siyah çocuklar yeterince proteinli gıda alamadıkları için karınları şiş, vücutları çarpık. Gözlerinde derin bir umutsuzluk var. Koltan madeni çıkartılıp paketleniyor ve eli silahlı adamların korumasında kamyonlara yükleniyor. Bu paketler Çin başta olmak üzere sayısız ülkeye gönderilecek.

Burada göreceğimi görmüştüm. Serüvenimi sürdürmek için gizlice koltan yüklü kamyonlardan birine atladım. Kamyon hareket ederken, benim oradan kaçtığımı gören siyah çocuğun gözlerindeki ışıltıyı hiç unutamiyorum. Bir süre sonra kendimi koltan madenini gemiye yüklerken buldum. Kaşla göz arasında gemide çalıştığımı söylemiş ve işe koyulmuştum. Artık bir denizciydim ve gemiyle okyanuslar aşip koltan madenini Çin'e götürecektim. Günlerce süren ve kusmaktan midemin kökünden söküldüğü bir yolculuğun ardından Çin'deydik. Etrafta sadece gözleri çekik insanlar vardı. Sanki tüm insanlar aynıymış gibi geliyordu ama biraz daha yakından bakınca tüm insanların kendine has olduğunu fark ettim. Şu işe bakın ki koronavirüsün ilk ortaya çıktığı söylenen Wuhan'da bir fabrikaya gönderilmişti. Burada koltan madenini de kullanarak telefonlar için parça üretiyoruz. Koltan Kongo'dan gelirken, başka bir sürü hammadde de başka ülkelerden geliyordu buraya. Pres makinelerinden lazer yazıcılara, lehim makinesinden kalite kontrolcüle-

re ve diğer yüzlerce işçiye şaşkın şaşkın bakıyorum. Bir el kalkıyor, bir el iniyor. Bir baş kalkıyor, bir baş iniyor. Milyonlarca parça, aktarma kayışlarının üzerinde zıprır çocuklar gibi zıplaya zıplaya bantlarda ilerliyor. Hayret ediyorum ve o anda bir sesle kendime geliyorum; yassı burunlu ve tiz sesli ustabaşı aval aval bakmayı bırakıp işime odaklanmamı söylüyor. Çince bilmiyorum ama nedense bunu son derece net anladım.

Bir yolunu bulup burayı terk etmem lazım. Kameraların körleştiği bir noktada, paketlenmiş malların yüklendiği paletlerin arasına saklanıyorum. Heyecandan tir tir titriyorum. Forklift gelip içine saklandığım paketi kaldırdığında, inanın sanki kızgın ateşten serin sulara atlamışım gibi ferahladım. Tek kelimeyle mutluydum ve artık biliyordum ki memleket yolundaydık. Paketin içinde ne kadar süre kaldığımı hatırlamıyorum ama dışarı çıktığımda felç olmuş gibiydim. Yine hemen denizci kıyafetlerimi giydim. Ne de olsa artık tecrübeli bir gemi adamı sayılırdım. Çaktırmadan nerede olduğumuzu öğrenmeye çalışıyorum. Gemi öncesine göre devasa bir şey. Dünyayı dolaşmaya çıkmışız. Her limanda biraz mal boşaltıp biraz da yükleyip yola devam ediyoruz. İşçiler sürekli koşturuyor. Montaj yapılacak parçalar, bir o memlekette bir bu memlekette indiriliyor, tamamlanan ürünler koca konteynırlar halinde gemiye yükleniyor. İnsanların renkleri, boyları değişiyor. Dilleri değişiyor. Yedikleri, içtikleri değişiyor. Üretenin emeği hep parlak güneş gibi aynı kalıyor. O an düşündüm, *onlarca ülkeden binlerce işçinin emeğinin ürünü şu telefonun pasaportu olsa kim bilir kaç ülkenin adı yazardı?*

Ve sonunda tanıdık denizler, kentler ve insanlar görmeye başladım. Artık iyice rahatlamıştım. Günler sonra Avcılar Ambarlı limanına yanaştı gemi. İçim içime sığmıyor, sevdiklerimi göreceğim diye... Boşalttığımız malları kamyonlara yükleyip Çinli şirket Xiaomi'nin fabrikasına götürüyoruz. Bu sefer de Türkiyeli işçiler arılar gibi koşturuyorlar. Çin'de ve birçok ülkede üretilen parçaların montajını yapıp banda bırakıyorlar, kimileri ise kontrol ediyorlar. Sayısız ülkenin işçilerinin emeğinin ürünü olan telefonlar son halini burada bu şekilde almış oluyor. Sorunun cevabını bilmememe rağmen kendi kendime soruyorum: Şimdi bu telefonu kim üretti? Ben sorunun cevabını aldım, ya siz? ■

Bu Kaçınıcı Şahlanış?

■ İstanbul/Sancaktepe'den bir kadın metal işçisi

Cumhurbaşkanı Erdoğan Ankara'da Organize Sanayi Bölgesi açılışında "Türkiye bir taraftan ayağına vurulan prangaları parçalarken dünyada yeni bir lige yükseliyor. Büyümeden sanayi üretimine, ihracattan güven endeksine kadar tüm göstergelerde yaşanan pozitif gelişmeler istihdama yansımıştır. İşsizlik rekor düşüşle yüzde 10,6'ya geriledi. Türkiye atılım ve şahlanış dönemine girdiğini ispatlamış oldu" diyerek yine "uçuşa geçtiğimizi" ilan etti.

Bu kaçınıcı şaha kalkmamız ve uçmamız hatırlayan var mı? 10 milyon insanın işsiz olduğu bir ülkede işsizlik nasıl yüzde 10,6 olur? İktidardakilerle biz işçiler aynı ülkeden mi bahsediyoruz acaba? 2018'deki ekonomik krizi atlatamadan pandemiyle birlikte daha büyük bir ekonomik krizin içine girdik. İşsizlik oranlarını türlü hesaplama hileleri ile düşük göstermenin bir yolunu bulan TÜİK verilerine göre bile genç nüfusta işsizlik oranı yüzde 23'ün üzerinde. Temmuz ayı verilerine göre açlık sınırı asgari ücretin üzerinde, yoksulluk sınırı ise 10 bin liraya dayandı. Ortalama işçi ücretleri ise asgari ücret düzeyinde. Marketten aldığımız bir ürünün fiyatının bir sonraki alışımızda zamlandığını görüyoruz. Artık en temel ihtiyaçlarımızı bile almakta zorlanıyoruz.

Son bir ayda ise felaketler peş peşe geldi. Rize ve Artvin'de yaşanan sel felaketlerinin ardından ülkenin pek çok bölgesinde orman yangınları başladı. Yangınların üzerinden daha bir hafta geçmemişken bu kez de sel felaketi nedeniyle Kastamonu, Bartın ve Sinop'ta nice canlar yitip gitti. Kastamonu'nun Bozkurt ilçesi sular al-

tında kaldı, yüze yakın insan hayatını kaybetti. İlçe halkı halen kayıp olan yakınlarını arıyor, bu da selde hayatını kaybedenlerin sayısının daha fazla olduğu anlamına geliyor. Yüzlerce dükkân kullanılamaz duruma geldi, binalar yıkıldı. Bir ilçe hem çok büyük acılar yaşadı hem de ekonomik olarak bitme noktasına geldi. Peki, siyasi iktidar ne yaptı? IBAN verdi!

Bütün bu yaşadıklarımızdan sonra ülkenin şahlanış dönemine girdiğini söylemek milyonlarca emekçinin aklıyla dalga geçmek değil midir? Erdoğan'ın dediği gibi bir şahlanma varsa bu olsa olsa siyasi iktidarın palazlandığı sermayenin şahlanışı olabilir. Kapitalistlerinkini bilemem ama biz işçilerin güven endeksi felaketlerle, işsizlikle, pahalılıkla iyiden iyiye düşmüş durumda. Şahlanarak uçmuyoruz serbest düşüştüyoruz. ■

Ekonomi Şahlanıyor, Kırmızı Et Hayal Oluyor!

■ İstanbul/Şirinevler'den bir sağlık işçisi

Birleşik Metal-İş Sendikası Sınıf Araştırmaları Merkezi (BİSAM) tarafından hazırlanan Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması Temmuz ayında yayımlandı. Yapılan araştırmada dört kişilik bir aile için açlık sınırı 2 bin 864 lira, yoksulluk sınırı ise 9 bin 906 lira olarak hesaplandı. Yani asgari ücret, dört kişilik bir ailenin yalnızca mutfak masrafları göz önünde bulundurularak hesaplanan açlık sınırının dahi gerisinde kaldı. Türkiye'de işçi sınıfının çoğunluğunun asgari ücret düzeyinde çalıştığını göz önün-

de bulundurursak 10 bin liraya dayanan yoksulluk sınırının üstüne çıkabilmek için dört kişilik bir ailede en az üç kişinin çalışması gerekiyor. İşsizliğin bu denli tırmandığı bir dönemde bırakalım üç kişiyi, ailede bir kişinin çalışabilmesi dahi çok zor. Peki, çocuklarımız? Onlar nasıl çalışacak? Çalışmada bir başka çarpıcı veriye de yer verilmiş; asgari ücretle çalışan bir işçi, ücretini sadece 9 gün çalışarak çıkarıyor. Yani geri kalan günler bedavaya çalışmış oluyoruz. Bir yandan emeğimizi vahşice sömürürken

Sermayenin Vicdanı Yoktur

■ Ankara'dan bir kadın işçi

Afganistan'da bir insanlık trajedisi yaşanıyor. ABD'nin Afganistan'dan çekilme kararı almasıyla birlikte 40 yılı aşkın süredir savaşın acımasızlığıyla, korkularıyla baş başa bırakılan Afgan halkı büyük bir yıkım yaşıyor. Kadınlar, gençler eziyet görmekten, ölmekten korkuyor. Milyonlarca emekçi tehlikeli yollara düşerek bu yıkımdan ve zulümden kaçmaya çalışıyor. Kabil havalimanı pistini dolduran binlerce insan Taliban'dan ve kızışaçağı belli olan savaştan kaçmak için uçaklara binmeye çalıştı. ABD'nin C-17 askeri nakliyat uçaklarından aşağıya düşen insanların görüntüleri hepimizi isyan ettirdi. Bu nasıl bir çaresizlik olmalı ki insanlar böyle riskli bir şeyi göze alabiliyorlar diye sorduk kendimize.

Ancak çok geçmeden ABD'li bir firma bu görüntülerin üzerine basıldığı "Kabil Atlama Kulübü" yazan tişörtleri satışa çıkardı. Düşünebiliyor musunuz? Milyonlarca insanın çaresizliğini gösteren bu görüntü satılmak üzere tişört yapıldı. Gelen tepkiler üzerine tişörtlerin satışı durduruldu. Ama yaşananlar sermayenin vicdansızlığının, acımasızlığının kanıtı olarak aklımızda kalmalı. Bir taraf-

ta emekçilerin ölümüne, yerinden yurdundan olmasına sebep olan, halklara kâbus yaşatan emperyalist savaş var. Diğer tarafta bu savaştan kaçmak için uçakların kalış takımına tutunmaya çalışırken düşüp ölen insanların görüntülerinden kâr elde etmek isteyen sermaye var. Empati yok, vicdan yok! Hatırlanacaktır, İzmir depremi sırasında enkazdan kurtarılan Elif bebeğin itfaiyecinin parmağına sarıldığı kare gündem olmuş, depremden kurtulma umudunun sembolü olmuştu. Bunun üzerine hemen o günlerde kupası yapıp satılmaya başlamıştı. İnsanlar yaralarını sarmaya, kayıplarını bulmaya çalışırken bu acılar üzerinden para kazanmak istenmişti.

Sermaye her yerde aynı vicdansızlıkla, duygusuzlukla hareket ediyor. Çünkü o, dünyayı yalnızca alınıp, satılan şeyler olarak görür. Her şeyin karşılığının para olarak ifade edildiği bir dünyada yaşıyoruz maalesef ve bunun sorumlusu kapitalizm. Çığırından çıkan, gözünü para bürüyen insanlık değil, sermaye sınıfıdır, egemenlerdir. Her şeyi para olarak gören, insanlığımızla, acılarımızla adeta dalga geçen bu sermaye düzeni yıkılmak zorunda! ■

öte yandan bizleri sefalet mahkûm ediyorlar.

Kırmızı Et Sanayicileri ve Üreticileri Birliği Derneği ve Makarna Sanayicileri Derneği'nin yaptığı açıklamalar da BİSAM'ın açıkladığı verileri destekler nitelikte. Açıklamalara göre 2020 yılında kişi başı yıllık makarna tüketimi yüzde 25 artarken, kırmızı et tüketimi ise yüzde 33-41 oranda azaldı. Geçtiğimiz yıl web sitemizde çıkan "Makarna da Olmasa!" mektubu geldi aklıma. Emekçi arkadaşımızın mektubunda yazdığı gibi "ihtişamlı zengin sofralarının yalnızca süsü, yoksul sofralarımızın ise ana yemeği makarna..." Dönelim açıklamaya; dört kişilik bir aile 2019'da yıllık toplam 48 kilo kırmızı et tüketebilirken, 2020'de bu miktar 28 kiloya kadar düşmüş. 2021'de bu miktarın daha da azaldığını görmek için kâhin olmaya gerek yok. Yapılan açıklamada büyük çoğunluğun ancak

işyerinde çıkan yemeklerde et tüketemediğinin altı çizilmiş. Çoktandır işyerinde çıkan meyveleri, tatlıları, köfteleri çantamıza koyup çocuklarımıza götürüyorduk. Böyle giderse yakında öğle yemeğimizi iyice kısıp eve, çocuklarımıza götürmeye başlayacağız.

Bir yanda her gün suratımıza tokat gibi çarpan bu gerçekler, öte yanda ise egemenlerin utanıp sıkılmadan söylediği yalanlar var. Geçtiğimiz günlerde Cumhurbaşkanı "Türk ekonomisi toparlanma sürecini geride bıraktı, şahlanış dönemine girdi" dedi. Oysa bizim gördüğümüz şaha kalkan bir şey varsa o da fiyatlar ve enflasyon! Kardeşler ekmeğimiz küçüldükçe küçülüyor. Ama unutmayalım ki çocuklarımızın rızkını, insanlık onurumuzu korumak bizlerin görevidir. Biz dur demezsek daha boğazımızdan çok lokma eksilir, aklımızla daha çok dalga geçilir. ■

Emperyalist talan savaşı yüzünden Ortadoğu'da milyonlarca emekçinin yaşamı cehenneme dönmüş durumda. ABD emperyalizminin 20 yıldır işgal ettiği Afganistan'dan çekilmesi ve iktidarı Taliban'a bırakmasının ardından onbinlerce emekçi göç yollarına düştü. Afganistan'da yaşanan insanlık dramı ne iltir ne de son olacaktır. Kapitalist sömürü düzeni ayakta kaldığı sürece egemenler savaştan beslenmeye, milyonlarca emekçinin yaşamını cehenneme çevirmeye devam edecekler.

Savaş egemenlerin çıkarıdır, emekçilere lazım olan ise barıştır. Ama nasıl ki savaş kendiliğinden çıkmıyorsa, istediğimiz gerçek barış da kendiliğinden gelmeyecek. Barışı getirecek olan dini, dili, ırkı ne olursa olsun dünyanın tüm ezilenleri, yoksulları, emekçileridir. Savaş ve barış gerçeğini anlattığı dizeleriyle Alman işçi sınıfının şairi Bertolt Brecht'e kulak verelim.

ÇAĞRI

Doğrudur yıldırımın düştüğü, yağdığı
yağmurun,
Bulutların rüzgarla sökün ettiği.
Ama savaş öyle değil, savaş rüzgarla
gelmez;
Onu bulup getiren insanlardır.

Duman tüten topraktan bahar boyunca,
Dökülüp yükselir birden gökyüzü.
Ama barış ağaç değil, ot değil ki
yeşersin:
Sen istersen olur barış, istersen
çiçeklenir.
Sizsiniz uluslar, kaderi dünyanın.
Bilin kuvvetinizi.

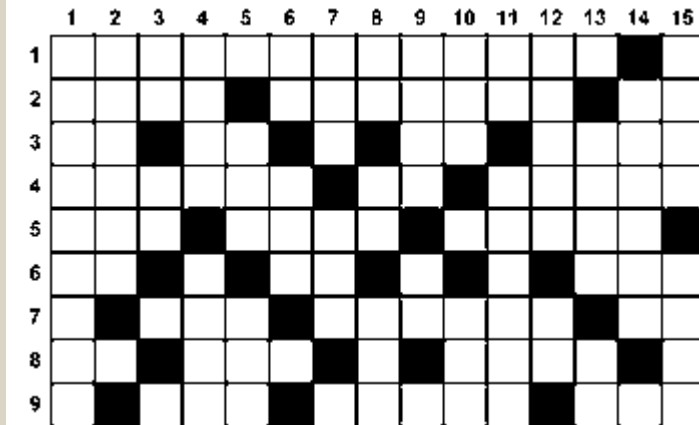
Bir tabiat kanunu değildir savaş,
Barışsa bir armağan gibi verilmez
insana:

Savaşa karşı
Barış için
Katillerin önüne dikilmek gerek,
"Hayır yaşayacağız!" demek.
İndirin yumruğunuzu suratlarına!
Böylece mümkün olacak savaşı önlemek.

Ürkmeyin tutmuşlar diye suyun başını:
Korkunç oyunları, davranın, bitsin.
Söz konusu olan çocuğundur, ana:
Koru onu, dikil karşılarına,
Biz milyonlarca kişi
Savaşı yener miyiz?
Bunu sen bileceksin.
Bunu biz bilecek, biz seçeceğiz.
Bir de düşün "Yok!" dediğini:
Düşün ki savaş geçmişin malı
ve barış taşıyor gelecekten

Bertolt Brecht (Kısaltılmıştır)

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Kapitalist üretimin kârı önceleyen yapısı nedeniyle atmosferde sera gazının artması sonucu gezegenin ısınması olayı.
2. ... Tigran, ünlü Ermeni besteci. Haritacılıkta bilinmeyen bir uzunluğu, yüksekliği veya koordinatı bulmak için bir alanı üçgenlere bölerek yapılan hesap, referans, hareket yeri, başlangıç anlamlarında da kullanılır. Yemek.
3. Alfabede ikinci harfin okunuşu. İlave. Sodyumun simgesi. Bulutsuz gökyüzü rengi.
4. Eğik yazı. Kuzu sesi. Herhangi bir olayın başlangıcı.
5. Her türlü maddeyi oluşturan çok ince ve uzun parça, ipliksi yapı. Antalya'da bir kumsal. Güllü sevenin katlanmak zorunda kaldığı şey.
6. İşaret. Güney Afrika'nın plaka işareti. Maden Tetkik Arama kurumunun kısaltması.
7. Fakat. Çölde, çadırda yaşayan göçebe. Çok karşıtı.

8. Notada duraklama işareti. Birden. Danslı ve özel giysili gece eğlencesi.
9. O yer. Virüsle ilgili. Hastalıkları iyileştirmek, hafifletmek veya önlemek amacıyla başvurulan teknik ve bilimsel çalışmaların tümü.

Yukardan Aşağıya

1. Yetenek.
2. Belirli faaliyet ve işlemler sonucu yeni bir mal veya hizmet meydana getirme.
3. Mısır mitolojisinde güneş tanrısı. Bağışlama.
4. Gerçekleştirilmesi zamana bağlı istek. Bayındırlık.
5. İslandığı zaman kolayca biçimlendirilebilen yumuşak ve yağlı toprak. Temel, asıl, esas.
6. Genişlik. Perde ayaklı, suda ve karada yaşayan yabani veya evcil olabilen kuş.
7. Kaynağı mitolojik çağlara dayanan kırılgan bir çalgı. Arapçada tanrı.
8. İridyumun simgesi. Su. Hitit.
9. Yıl. İsim.
10. Hatıra kelimesinin karşılığı olan kelimenin tersten yazılışı. Uzaktan eğitimde kullanılan iletişim sisteminin kısaltması.
11. Nijerya'nın internet kodu. Biçim, yol, tarz.
12. Duyguları, düşünceleri belirtecek biçimde yüzde beliren kıvrımları. Vilayet.
13. Evren. Küçük bitkiler.
14. Bir kimsenin emek vermeden sağladığı kazanç.
15. Aynı haklardan yararlanan. Eziyet.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	D	E	N	I	Z	S	A	L	Y	A	S	I	M	I	
2	A	Y	A	N	I	T	Ü	R	A	H	M	E	T		
3	Y	E	L	E	K	A	F	A	K	I	I	D			
4	A	R	B	Ü	Z	M	E	K	K	A	D	I	M		
5	N	F	O	N	A	R	I	K	R	I	N	G			
6	I	Ş	I	L	D	A	K	C	E	N	K	E			
7	Ş	K	U	Ş	K	I	T	A	S	T					
8	M	I	R	S	I	R	A	E	M	E	Ğ	E			
9	A	L	A	C	A	K	A	R	A	N	L	I	K		

Kazı Bağırılmadan Yolma Meselesi:

Vergi

Bugün emekçilerin sırtındaki en ağır yüklerden biri olan verginin tarihi uzun yıllara dayanır. Yaklaşık 5 bin yıl önce dünyanın önde gelen uygarlıklarından olan Sümer, vergiyle anılan ilk devlettir. Dicle ve Fırat Nehirleri arasında uzanan Sümer’de, vergi olarak adlandırılmasa da emekçilerin emek gücü ve angarya çalışması hükümdara ödenen vergi niteliğindeydi. Emekçiler tapınaklar, bentler, su kanalları inşasında çalışır veya nöbet tutardı. Böylece yükümlülüğünü yerine getirmiş, vergisini ödemiş sayılırdı. Ayrıca çiftçiyse ürettiği mahsulün büyük kısmına da el konurdu.

Daha yakına gelsek, bu toprakların insanı da vergiyi iyi bilir. Öşür, haraç, cizye... Çeşit çeşit vergi mevcuttu Osmanlı’da. Örneğin öşür vergisi Müslüman halkın ekip biçtiği araziden elde ettiği ürünün yüzde 5 ile yüzde 10’luk bir kısmının alınmasını şart koşuyordu. Sadece bu vergi sayesinde Osmanlı’nın gelirinin üçte biri karşılanıyordu. Köylünün vergi vermektan belinin büküldüğü Osmanlı’da defalarca bu sebeple isyanlar çıktı, türkü oldu dillere kazandı: “Ekende yok biçende yok, yiyende ortak Osmanlı!”

Toplumun sınıflara bölünmesinden bu yana Antik Yunan’dan Roma’ya, Mısır’dan yaşadığımız topraklara kadar emekçi kitleler vergi kırbaacı altında inlemiştir. Vergi, esasında emekçinin ürettiği ürüne ve değere el koyma yöntemlerinden biridir. Devletlere ve hükümdara ödenen verginin bugüne kadar sadece adı ve biçimi değişti. Bugün yasalara göre hükümetin kamu hizmetlerine harcamak için halktan topladığı paraya vergi deniyor. Türkiye’de doğrudan ve dolaylı olarak adlandırılan iki çeşit vergi bulunuyor. Dolaylı vergiler tüketim üzerinden, doğrudan vergiler ise gelir üzerinden hesaplanan vergilerdir.

Doğrudan vergi, işçinin ücretinin daha cebine girmeden kıtır kıtır kesilen kısmıdır. Asgari ücretli bir işçiyi düşünelim. 2021 yılı itibariyle brüt asgari ücret 3557 lira olarak belirlendi. Bu ücretten 500 lira SGK primi, 35 lira işsizlik sigortası primi, 456 lira gelir vergisi, 27 lira ise damga vergisi kesilmektedir. Toplamı 1019 lira olan bu kesintilerden, sözde vergi iadesi olarak verilen AGİ’yi düştüğümüzde (ki bekâr bir işçi için sadece 268 lira), toplam 751 lira yapıyor. Yani zaten son derece yetersiz olan asgari ücret, daha banka hesabına yatmadan 751

lira kesintiye uğruyor ve bu para hoop devletin kasasına! İşin acı kısmı sınıf bilinçsiz işçiler kendisinden kesilen bu parayı görmüyor, bilmiyor.

Ya **dolaysız vergiler**? Şöyle açıklayalım: Sabahın erken saatlerinde uyanırız, banyonun yolunu tutarız. Musluğu açıp avucumuza doldurduğumuz suyu bir güzel çarparız suratımıza. Peki, suyla birlikte cebimizden akıp giden parayı hiç düşündük mü? Suyu açtığımız an tam beş farklı vergi ödüyoruz, farkında bile olmadan. Katı Atık Bertaraf Bedeli, Atık Su Bedeli, Katı Atık Toplama Bedeli, Çevre Temizlik Vergisi ve tabii ki Katma Değer Vergisi yani nam-ı diğer KDV! Bu sadece bir örnek, gün boyu neredeyse attığımız her adım için vergi ödüyoruz. Üstelik bu vergi kalemi, toplumun ezici çoğunluğunu oluşturan ve kıt kanaat geçinen emekçi kitlelerden de devasa bir zenginliğin üzerinde oturan sermaye sahiplerinden de aynı oranlarda alınıyor. Asgari ücretli bir işçi de, milyar dolarlara hükmeden Cengiz Holding’in sahibi de peynire aynı oranda KDV veriyor. Kapitalizmde adalet ve eşitlik denen şey işte budur!

1980’li yıllarda KDV, 2002 yılında ise Özel Tüketim Vergisi (ÖTV) Türkiye gündemine girdi. Temel ihtiyaçlar dışında satın alınan her mal için KDV’ye ek olarak ÖTV de alınmaya başlandı. İşin ilginç yanı örneğin her evde olmasıyla övünülen buzdolabı gibi, aslında temel bir ihtiyaç maddesinden dahi alınan ÖTV, zenginlerin denizlere açılıp koylarda âlem yaptığı lüks yatlardan alınmıyor. Pırlantadan, elmastan alınmıyor! Vergi havuzunu dolduran emekçilerdir. Bu vergilerin yollara, köprülere harcadığı, hizmet verildiği söyleniyor ama ne ilginçtir ki oralardan geçerken de para ödüyoruz.

1600’lü yılların Fransa’sında Maliye Bakanı Jean-Baptiste Colbert şöyle demiştir: “Vergileme sanatı, kazı bağırılmadan, ondan mümkün olduğu kadar tüy almaktır.” Şimdi soralım, mesela evindeki paranın çalınması karşısında avazı çıktığı kadar bağırarak olan emekçi, vergi adı altında kaz gibi yolunmasına neden ses çıkarmıyor? Devlet kaynakları, yani bizden toplanan vergiler çeşitli biçimlerde zenginlere aktarılırken, kendi cebinden çalınanların hesabını neden sormuyor? Bu sorulara vereceğimiz doğru cevaplar, aslında bir şeyleri değiştirmenin de ilk adımları olacaktır. ■

Göç Sorunu: Çözüm Nerede?

İşçi Dayanışması'nın 160. sayısında "Bir Kita Hareket Ediyor" başlıklı bir yazı yayınladık. O yazıda dünya üzerinde 300 milyon göçmen olduğu söyleniyordu. Latin Amerika ülkelerinden ABD'ye, Afrika ülkelerinden Avrupa'ya, Orta Asya ve Ortadoğu ülkelerinden Türkiye'ye ve Avrupa'ya doğru on milyonlarca insanın hareket halinde olduğu anlatılıyordu. Emperyalist savaş, çatışma, aşırı yoksulluk, işsizlik, küresel iklim değişikliği yüzünden yaşanan felaketler gibi nedenlerle tarihte eşi benzeri görülmedik bir göç dalgası yaşanıyor. Yani göç sorunu; ülkelerin, kıtaların, göç yollarındaki ve gidilen ülkelerdeki yüz milyonlarca insanın dâhil olduğu çok büyük, çok karmaşık bir sorundur.

Ünlü İtalyan yazar Umberto Eco'nun bir kitabında, kahramanlardan biri şöyle der: "Her karmaşık sorunun basit bir çözümü vardır, ama yanlıştır." Bugün Türkiye'de insanlar doğal olarak Suriyeli ve Afgan sığınmacılar sorunu üzerine tartışıyor, çözüm bulunmasını istiyorlar. Fakat böylesine karmaşık bir sorunun "basit" çözümleri bulunmuyor. Göçe neden olan koşulların varlığını sürdürmesi ve iktidarın Avrupa'dan para almak için göçmenleri Türkiye'de dizginleme ve istediği zaman kullanma politikası, sorunu alabildiğine büyütüyor. Muhalefetin göçmenlerin geri gönderilmesi önerisi de kalıcı bir çözüm anlamına gelmiyor.

Türkiye'de 6 milyon sığınmacı var ve bu sayı tek başına bir ülke olabilecek bir sayıdır. Bu, sağlıktan eğitime, ulaşımdan barınmaya kamu hizmeti ihtiyacının daha fazla artması demektir. İşsizliğin, ev kiralalarının yükselmesi, kültürel farklılıklar nedeniyle uyum sorunları yaşanması, yaşamın her alanında sorunların büyümesi ve çözümsüz kalan sorunların sığınmacılara karşı nefret zeminini güçlendirmesi demektir. Dolayısıyla iktidarın politikaları yüzünden sayısı milyonları bulan ve kaderlerine terk edilen sığınmacılar sorununun toplumun sırtına bindirdiği yük inkâr edilemez.

Elbette göçmen ve sığınmacıları ülkeye kabul eden siyasi iktidar bu gerçekleri iyi biliyor. Fakat ortaya çıkacak sorunları engellemek için tek bir adım atmadı, atmıyor. Entegrasyon politikalarını hayata geçirmiyor, ev kiralalarını arttıran ev sahiplerine, sigortasız ve çok ucuza mülteci işçi çalıştıran patronlara

yaptırım uygulamıyor. Aksine sermayenin palazlanması için patronları çok ucuza Suriyeli, Afgan işçi çalıştırmaya teşvik ediyor. Hatta "Suriyeliler giderse ekonomi çöker" diyerek sığınmacıları ucuz işgücü olarak kullandıklarını itiraf ediyor. Siyasi iktidar, Türkiyeli emekçileri işsizlik, pahalılık, artan geçim yükü ile karşı karşıya bırakıyor. Öfkesi büyüyen emekçilerin sığınmacıları hedef almasına mani olmuyor, hedef şaşırtıp suçunun üzerini örtüyor.

Türkiye, egemen sınıfın çıkarları doğrultusunda Suriye'deki savaşın büyümesine ve uzamasına neden olan politikalar yürütüyor. Suriyeli sığınmacılar üzerinden Avrupa ile pazarlıklar yapıp büyük paralar alıyor. Hem Türkiyeli hem de Suriyeli işçilerin ucuz emeği üzerinden sermayeyi palazlandırıyor. Tüm bunlara rağmen Suriyeli sığınmacılar için çok büyük masraflar yaptığını öne sürüp insanlık ve yardımseverlik taslamaktan geri durmuyor. Yani siyasi iktidar ve sermaye sınıfı sığınmacıların varlığını sorun olarak görmüyor hatta fırsata dönüştürüyor. Durum buyken sığınmacıların ülkelerine geri dönmesi Türkiye'deki emekçilerin sorunlarının çözülmesine ve rahat bir nefes almalarına yetmez.

Üstelik bugün Suriye'nin birçok bölgesinde çatışmalar sona ermiş olsa bile yaşamı devam ettirecek koşullar büyük oranda ortadan kalkmıştır. Öte yandan emperyalist ABD'nin 20 yıl süren bir savaş yürüttüğü Afganistan'daki tablo daha da vahimdir. Emperyalist ülkelerin ve ağırlıklı bölge ülkelerinin oyunları, kışkırtmaları nedeniyle bu iki ülkede sorunlar çözülemiyor, barış hayal olmaya, insanlar göç yollarına düşmeye devam ediyor.

Bilmeliyiz ki emperyalist savaş yangını sönmeyen, güç ve iktidar kavgaları bitmeden, doğanın yıkımına son verilmeden, yani kapitalizm yıkılmadan göç sorunu ortadan kalkmaz.

Suriye'den, Afganistan'dan ve nice ülkeden göçmen akını bitmez. Bu nedenle sınırlara duvar çekmek, "memleketimde mülteci istemiyorum", "ülkelerine geri dönsünler" demek göç sorununa çare olamaz. İnsanların doğdukları topraklarda yaşamaya devam edebilmesi için koca coğrafyaları yaşanmaz hale getirenlere karşı birlik olmalıyız. Dünyayı cehenneme çeviren, göç sorununu yaratan kapitalizmdir, egemenlerdir. O halde hedefimizde göçmenler değil kapitalistler olmalıdır. ■

